

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Регулювання зовнішньоекономічної діяльності»

Освітня програма	«Менеджмент»
Освітній рівень	перший, бакалавр
Статус	Вибіркова (Soft Skills)
Загальний обсяг	4 кредита ECTS (120 годин)
Форма підсумкового контролю	залік
Термін викладання	7-й семестр (14 чверть)
Тривалість викладання	1 чверть
Заняття:	7 годин на тиждень
Лекції	5 години на тиждень
Практичні	2 години на тиждень
Мова викладання	українська

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»:

<https://do.nmu.org.ua/enrol/index.php?id=3316>

Консультації: за окремим розкладом, погодженим зі здобувачами вищої освіти

Онлайн-консультації: Microsoft Teams – група «Міжкультурні комунікації в бізнес-середовищі»

Дубей Юлія Володимирівна,
доктор економічних наук, доцент, професор
кафедри менеджменту

Персональна сторінка:

<https://is.gd/kVxXuP>

E-mail: dubiei.yu.v@nmu.one

1. Анотація до курсу

Дисципліна «Регулювання зовнішньоекономічної діяльності» є підґрунтям для формування бази теоретичних знань і професійних навичок майбутніх фахівців у сфері менеджменту. Вона передбачає вивчення питань щодо особливостей функціонування сфери регулювання зовнішньоекономічної діяльності, методів, інструментів, правил та норм необхідних для побудови тривалого ділового партнерства і розвитку зовнішньоекономічної діяльності.

2. Мета та завдання курсу

Метою викладення дисципліни «Регулювання зовнішньоекономічної діяльності» є формування компетентностей щодо розуміння методів та інструментів регулювання зовнішньоекономічної діяльності, чинників впливу на вибір регулятивної політики в зовнішньоторговельній, зовнішньо інвестиційній та валютно-фінансовій сферах економіки країни, напрямів формування ефективної системи державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності організацій.

Завдання курсу:

- набуття теоретичних знань щодо теоретичних засад регулювання ЗЕД організацій, напрямів й основних проблеми його розвитку, удосконалення законодавства в цій сфері;
- формування умінь і навичок оцінки чинників впливу та здійснення вибору методів регулятивної політики зовнішньоторговельній, зовнішньо-інвестиційній та валютно-фінансовій сферах економіки країни.

3. Результати навчання:

Дисциплінарні результати навчання:

- використовувати отримані знання про зовнішньоекономічну діяльність організацій стосовно особливостей ведення бізнесу та його державного регулювання в різних країнах;
- орієнтуватися в міжнародній і національній нормативно-правовій базі з зовнішньоекономічної діяльності з метою швидкого знаходження необхідних актів для прийняття відповідних управлінських рішень;
- визначати чинники впливу та здійснювати вибір методів регулятивної політики зовнішньоторговельній, зовнішньо-інвестиційній та валютно-фінансовій сферах економіки країни;
- оцінювати наслідки застосування методів тарифного та нетарифного регулювання, як інструменту оптимізації зовнішньоекономічних відносин.

4. Структура курсу

Тематика занять	Вид занять	Ресурси
1 Сутність регулювання та його вплив на розвиток зовнішньоекономічної діяльності	Лекція	Силабус Презентація https://do.nmu.org.ua/enrol/index.php?id=3316
1.1 Принципи регулювання зовнішньоекономічної діяльності		
1.2 Заходи, що спрямовані на розвиток зовнішньоекономічної діяльності		
1 Сутність регулювання та його вплив на розвиток зовнішньоекономічної діяльності	Практичні заняття	Кейси «Регулювання ЗЕД»
2 Національні органи регулювання зовнішньоекономічної діяльності	Лекція	Силабус Презентація

2.1 Державні органи регулювання зовнішньоекономічної діяльності		https://do.nmu.org.ua/enrol/index.php?id=3316
2.2 Органи місцевого самоврядування України		
2.3 Організації (об'єднання) координаційного типу		
2 Національні органи регулювання зовнішньоекономічної діяльності	Практичні заняття	Кейси «Регулювання ЗЕД»
3 Міжнародні органи регулювання зовнішньоекономічної діяльності	Лекція	Силабус Презентація
3.1 Міжнародні міжурядові установи та організації		https://do.nmu.org.ua/enrol/index.php?id=3316
3.2 Неурядові установи і організації		
3 Міжнародні органи регулювання зовнішньоекономічної діяльності	Практичні заняття	Кейси «Регулювання ЗЕД»
4 Методи регулювання зовнішньоекономічної діяльності	Лекція	Силабус Презентація
4.1 Тарифні (економічні) методи регулювання		https://do.nmu.org.ua/enrol/index.php?id=3316
4.2 Нетарифні (організаційно-адміністративні) методи регулювання		
4 Методи регулювання зовнішньоекономічної діяльності	Практичні заняття	Кейси «Регулювання ЗЕД»
5 Зовнішньоекономічні договори (контракти) та їх особливості	Лекція	Силабус Презентація
Загальна структура та змістовність типового зовнішньоекономічного договору		https://do.nmu.org.ua/enrol/index.php?id=3316
Особливості зовнішньоекономічного договору з позиції регулювання		
5 Зовнішньоекономічні договори (контракти) та їх особливості	Практичні заняття	Кейси «Регулювання ЗЕД»
6 Адаптація регулятивної бази України до умов Європейського Союзу	Лекція	Силабус Презентація
6.1 Поняття та сутність адаптації регулятивної бази		https://do.nmu.org.ua/enrol/index.php?id=3316
6.2 Основні напрями гармонізації законодавства України з правом ЄС		
6 Адаптація регулятивної бази України до умов Європейського союзу	Практичні заняття	Кейси «Регулювання ЗЕД»

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення*

Технічні засоби навчання: використовується мультимедійне обладнання. Дистанційна платформа Moodle.

На навчальних заняттях здобувачі повинні мати: гаджети з можливістю підключення до Інтернету; перевірений доступ до застосунків Microsoft Office: Teams, Moodle; інсталюваний на ПК та /або мобільних гаджетах пакет програм

Microsoft Office (Word, Excel, Power Point); активований аккаунт університетської пошти на Office365.

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90 – 100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

Загальні критерії досягнення результатів навчання відповідають описам 6-го кваліфікаційного рівня НРК.

6.2. Засоби та процедури

Здобувач вищої освіти може отримати підсумкову оцінку з дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з виконання контрольної роботи, участі в практичних заняттях та виконання самостійного завдання складатиме не менше 60 балів.

Поточна успішність складається з успішності за 6 (шість) практичних завдань по 5 балів (30 балів), оцінки самостійної роботи – виконання самостійного завдання (20 балів), оцінки лекційного матеріалу у вигляді 10 тестових питань по 5 балів (50 балів). Максимально за поточною успішністю здобувач може отримати 100 балів.

Підсумкове оцінювання	Підсумковий контроль за дисципліною (залік) відбувається шляхом надання відповідей на питання у формі тестових запитань (15 тестів по 5 балів). Також передбачено виконання індивідуального завдання (25 балів). Максимальна кількість балів, яка може бути отримана за результатами заліку – 100 балів.
Практичні заняття	Демонстрація та обговорення презентацій; дебати та дискусії, де відпрацьовуються навички міжкультурних комунікацій в бізнес-середовищі. 6 практичних занять по 5 балів. Максимально оцінюється в 30 балів
Індивідуальна самостійна робота	Виконання індивідуального самостійного завдання. Максимально оцінюється в 20 балів
Лекційні заняття	Лекційна контрольна робота максимально оцінюється у 50 балів та передбачає надання відповідей на 10 тестових питань по 2 бали кожне.

6.3. Критерії

6.3.1. Критерії оцінювання **практичного заняття**: за обговорення питань та участь у дискусії максимально можна отримати 5 балів за одне практичне

заняття:

- 5 балів: активна участь у дебатах, дискусії (виступи, коментарі, активне слухання), володіння навчальним матеріалом, наведення аргументованих відповідей із посиланням на джерела;

- 4 бали: активна участь у дебатах, дискусії (виступи, коментарі, активне слухання), володіння навчальним матеріалом з незначними помилками за сутністю обговорюваних питань;

- 3 бали: активна участь у дискусії (виступи, коментарі, активне слухання) без достатнього володіння навчальним матеріалом, що має стосунок до теми обговорення;

- 2 бали: залучення до дискусії викладачем, неуважність, відсутність достатніх знань про предмет обговорення;

- 1 бал: небажання брати участь в дискусії, відсутність достатніх знань про предмет обговорення, але слухання дебатів та дискусії.

6.3.2. Критерії оцінювання *самостійного завдання*.

За виконання самостійного завдання максимально можна отримати 20 балів:

- 17-20 балів: володіння навчальним матеріалом, правильність поданої інформації, логічність, послідовність, враховані відповіді на всі підпункти, наведення аргументованих висновків;

- 13-16 балів: володіння навчальним матеріалом з незначними помилками, незначні помилки в логічній побудові інформації, враховані відповіді на всі підпункти, наведення аргументованих висновків;

- 9-12 балів: не достатнє володіння навчальним матеріалом, незначні помилки в наведеній інформації, враховані відповіді не на всі підпункти, висновки аргументовано;

- 5-8 балів: не достатнє володіння навчальним матеріалом, грубі помилки в побудові інформації, висновки не аргументовано, враховані відповіді не на всі підпункти

- 1-4 бали: відсутність достатніх знань про всі підпункти завдання, грубі помилки в побудові інформації, враховані відповіді не на всі підпункти, висновки не аргументовано.

6.3.3. Критерії *підсумкового* оцінювання

Підсумкове оцінювання передбачає надання відповідей на тестові запитання та виконання індивідуального завдання. Максимальна кількість балів, яка може бути отримана – **100** балів.

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності. Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх

джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів) що можуть використовуватися в освітньому процесі. Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням «Положення про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка»». http://www.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/System_of_prevention_and_detection_of_plagiarism.pdf.

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика. Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка один раз на тиждень (щонеділі) поштової скриньки на Office365 та відвідування групи дисципліни у Microsoft Teams.

Рекомендуємо створити профілі та підписатися на сторінки кафедри менеджменту у Facebook.

Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота у рамках дисципліни дистанційно у додатку Microsoft Moodle (www.do.nmu.org.ua).

Усі письмові запитання до викладача стосовно дисципліни мають надсилатися на університетську електронну пошту або до групи в Teams.

7.3. Політика щодо перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4. Політика щодо оскарження оцінювання. Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

8. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Акименко О.Ю. Регулювання зовнішньоекономічної діяльності промислового виробництва: теорія, методологія, практика : монографія. Чернігів : Національний університет «Чернігівська політехніка», 2021. 398 с.
2. Франчук В., Шупрудько Н. Фіскальне регулювання зовнішньоторговельної діяльності як функція економічної безпеки України: теоретико-прикладні аспекти : монографія. Львів: «Растр-7», 2020. 240 с.

3. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності: навчально-методичний посібник (для студентів денної та заочної форми навчання) / Подцерковний О. П., Зятіна Д. В. Бойченко Е. Г., Попелюк В. П. – Одеса : НУ «ОЮА», 2021. – 166 с.

4. Платонова І.О. Теоретичні засади механізмів державного регулювання ЗЕД. *Інвестиції: практика та досвід*. 2020. № 13–14. С. 125–129.

5. Міщенко Д.А., Міщенко Л.О. Теоретичні основи механізму державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2021. № 2. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1965>

6. Пилипенко Ю. І., Дубей Ю. В. Міжнародний бізнес у системі трансферу технологій. *Економічний вісник Дніпровської політехніки*. 2022. № 1 (77). С. 119–125. <https://doi.org/10.33271/ebdut/77.119>

7. Франчук В. І., Шупрудько Н. В. Зарубіжний досвід фіскального регулювання зовнішньоторговельної діяльності та можливості його використання для зміцнення економічної безпеки України. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія : Економіка і управління*. 2018. Т. 29(68), № 6. С. 6-10. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/UZTNU_econ_2018_29%2868%29_6_4

8. Матвеев М., Лебедченко В., Гайдай Г. Регулювання ЗЕД в умовах війни. *Наукові перспективи*. 2022. № 5 (23). С. 232–245.

9. Дубей, Ю. В., Усатенко А.В., Папіж, Ю. С., & Юденко, В. В. Роль Soft Skills у сучасному менеджменті: комплексний підхід до розвитку компетенцій. *Актуальні питання економічних наук*. 2025. 17. <https://doi.org/10.5281/zenodo.17541977>

10. Швець, В., Харін, С., Дубей, Ю., & Папіж, Ю. Менеджмент проектів декарбонізації: міжнародна економічна інтеграція, бізнес-аналітика, технології та стандарти сталого розвитку. *Сталий розвиток економіки*. 2025. 5 (56), 131-140.

11. Швець В.Я, Дубей Ю.В., Папіж Ю.С., Юденко В.В. Комплексний підхід до розвитку компетенцій інноваційного лідерства через синергію особистого управління, креативності та стратегічного менеджменту. *Актуальні питання економічних наук*. 2025. 17. URL: <https://a-economics.com.ua/index.php/home/article/view/986>

12. Швець, В. Я., Дубей, Ю. В., Папіж, Ю. С., & Міро, І. М. М'які навички керівників як драйвер синергії креативності та ефективності стратегічного управління в епоху трансформацій. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права*. 2025. 47. 293-301.

13. Бардась А.В., Дубей Ю.В., Папіж Ю.С. Стратегічний менеджмент корпорацій як суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності в умовах неопротекціонізму. *Економічний простір*. 2025. 208. URL: <https://economic-prostir.com.ua/wp-content/uploads/2026/01/208-175-181-bardas.pdf>

Додаткові:

1. Мельник О. Г., Передало Х. С., Горошко Ю. В. Оцінювання результативності управління зовнішньоекономічною діяльністю на основі цільових показників. *Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку*. 2021. № 2(6). С. 72–81.

2. Шупрудько, Н. В. Інструменти регулювання зовнішньоторговельної діяльності на регіональному рівні та їх вплив на ефективність ЗЕД мікрорівня. *Економіка та суспільство*, (36). 2022. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-36-44>

3. Акименко О.Ю. Формування механізму сучасного регулювання зовнішньоекономічної діяльності як важливої передумови розвитку експортно орієнтованого виробництва. *Науковий вісник УжНУ. Серія “Міжнародні економічні відносини та світове господарство”*. 2019. Вип. 24 (1). С. 5–9.

4. В’юник О.В., Вавінський Б.О. Напрями вдосконалення механізму регулювання ЗЕД в умовах інноваційних змін. *Центральноукраїнський науковий вісник. Серія “Економічні науки”*. 2020. Вип. 5 (38). С. 30–39.

5. Мирончук В.М., Матвеев М.Е., Голомша Н.Є. Митні процедури забезпечення ЗЕД України в умовах війни. *Економіка та суспільство*. 2022. Вип. 39. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1386>

6. Деркач Ю. Використання інструментів валютного регулювання в умовах воєнного стану. *Трансформаційна економіка*. 2023. № 3 (03). С. 21–25.

5. Статистика зовнішнього сектора: сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/en/statistic/sector-external>

Інтернет-ресурси:

1. Законодавство України: веб-сайт. URL: <https://www.rada.gov.ua>

2. Офіційний сайт Державної служби статистики України URL: <https://www.ukrstat.gov.ua>

3. Офіційний сайт Державної митної служби України. URL: <https://customs.gov.ua/>

4. Статистика зовнішнього сектора: сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/en/statistic/sector-external>